

CK.000071064

IA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
M LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

**TỔNG KẾT
THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT 01-NQ/TW
CỦA BỘ CHÍNH TRỊ
VỀ CÔNG TÁC LÝ LUẬN
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

Mã số: $\frac{3.32}{\text{CTQG - 2014}}$

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRUNG TÂM LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

TỔNG KẾT
THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT 01-NQ/TW
CỦA BỘ CHÍNH TRỊ
VỀ CÔNG TÁC LÝ LUẬN
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
Hà Nội - 2014

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn coi trọng vai trò của lý luận. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người đặt nền móng đầu tiên cho công tác lý luận của Đảng. Tiếp thu và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lê nin vào hoàn cảnh cụ thể nước ta là cơ sở và nguồn gốc mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam.

Nghị quyết 01-NQ/TW ngày 28-3-1992 của Bộ Chính trị khóa VII *về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay* ra đời trong bối cảnh cuộc đấu tranh về tư tưởng, lý luận đang diễn ra gay gắt trong những điều kiện mới. Đường lối đổi mới do Đại hội VI của Đảng đề ra, được Đại hội VII khẳng định và tiếp tục phát triển, những biến đổi to lớn của thế giới, sự sụp đổ của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và Đông Âu đặt ra hàng loạt vấn đề vừa cơ bản, vừa bức xúc, đòi hỏi phải tiếp tục nghiên cứu làm sáng tỏ về mặt lý luận.

Nhằm giúp bạn đọc tìm hiểu ý nghĩa lịch sử của Nghị quyết 01-NQ/TW của Bộ Chính trị, khẳng định những tác động tích cực của Nghị quyết này đối với sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế ở Việt Nam trong hơn 20 năm qua, đồng thời nêu lên những vấn đề đã và đang đặt ra đối với công tác tư tưởng, lý luận ở nước ta hiện nay và giai đoạn tiếp theo, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách

Tổng kết thực hiện Nghị quyết 01-NQ/TW của Bộ Chính trị về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay.

Nội dung cuốn sách gồm hai phần:

Phần I: Những vấn đề chung về lý luận và công tác lý luận

Phần II: Đào tạo lý luận chính trị trong những năm đổi mới vừa qua

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình biên soạn, biên tập, song đây là vấn đề lớn nên nội dung cuốn sách khó tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Rất mong nhận được ý kiến đóng góp để cuốn sách được hoàn thiện hơn trong lần xuất bản sau.

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 7 năm 2014

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI GIỚI THIỆU

Nghị quyết 01-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa VII) về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay là sự tiếp nối sự nghiệp đổi mới tư duy do Đảng ta khởi xướng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI. Như đã biết, tại Đại hội này, với tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nói rõ sự thật Đảng ta đã vạch ra những hạn chế, thiếu sót trong nhận thức và chỉ đạo hoạt động thực tiễn, dẫn đến tình trạng khủng hoảng kinh tế - xã hội, làm suy giảm lòng tin của nhân dân vào Đảng, vào chế độ. Báo cáo chính trị tại Đại hội VI đã chỉ rõ: "Trong lĩnh vực tư tưởng, đã bộc lộ sự lạc hậu về nhận thức lý luận và vận dụng các quy luật đang hoạt động trong thời kỳ quá độ; đã mắc bệnh duy ý chí, giản đơn hóa, muốn thực hiện nhanh chóng nhiều mục tiêu của chủ nghĩa xã hội trong điều kiện nước ta mới ở chặng đường đầu tiên. Chúng ta đã có những thành kiến không đúng, trên thực tế, chưa thật sự thừa nhận những quy luật của sản xuất hàng hóa đang tồn tại khách quan; do đó,

không chú ý vận dụng chúng vào việc chế định các chủ trương, chính sách kinh tế”¹.

Kiên quyết khắc phục những hạn chế về tư tưởng, lý luận, về nhận thức, lãnh đạo và chỉ đạo hoạt động thực tiễn, Đại hội VI đã mở ra đột phá có tính bước ngoặt trong đường lối phát triển, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, gắn với việc xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế. Nghị quyết 01-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa VII) tiếp tục phân tích những thành quả và hạn chế trong lĩnh vực tư duy lý luận sau hơn 5 năm đổi mới, và vạch ra phương hướng, giải pháp trong công tác này, góp phần vào sự phát triển ổn định của đất nước, trước hết là ổn định tư tưởng, đồng thuận xã hội, hình thành lý luận về mô hình và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội tại Việt Nam.

Đã hơn 20 năm trôi qua kể từ khi Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng thông qua Nghị quyết 01-NQ/TW ngày 28-3-1992 về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay² (sau đây gọi tắt là Nghị quyết 01) của Bộ Chính trị, đất nước đã tạo được những bước

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, t. 47, tr. 361.

2. Xem Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2007, t. 52, tr. 18-29.

chuyển quan trọng trên con đường đổi mới và hội nhập quốc tế. Trong lĩnh vực tư duy lý luận, thành quả đáng kể nhất là những đột phá trong tư duy kinh tế, hình thành bước đầu mô hình về con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam trên cơ sở nhận thức đúng đắn biện chứng cái phổ biến - cái đặc thù, đường lối phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đổi mới và củng cố hệ thống chính trị, lý luận về việc xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, sự ổn định, sự đồng thuận toàn xã hội về tư tưởng, mở rộng đối thoại, trao đổi quốc tế về lý luận, chống lại các quan điểm sai trái, kiên định con đường phát triển phù hợp với xu thế chung của nhân loại tiến bộ. Chính điều này góp phần vào sự ổn định và phát triển của đất nước, ngăn chặn và đẩy lùi chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa xét lại, biểu hiện suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, kịp thời uốn nắn những lệch lạc và ngộ nhận về mặt lý luận trước những biến đổi mang tính toàn cầu trong đời sống kinh tế, xã hội, văn hóa.

Nghị quyết 01 của Bộ Chính trị (khóa VII) về công tác lý luận là văn bản có tính chất định hướng về lý luận trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội tại Việt Nam. Sau khi phân tích những thành quả và những mặt yếu kém trong công tác lý luận, Nghị quyết 01 đã xây dựng quan điểm phát triển của Đảng ta bằng bốn phương châm lớn và chín hướng nghiên cứu, với mục

tiêu làm rõ mô hình phát triển của đất nước trong thời kỳ mới, hướng đến năm 2020.

Nhìn lại những vấn đề được nêu ra trong Nghị quyết 01, có thể nhận thấy tư tưởng xuyên suốt trong công tác lý luận hiện nay chính là vận dụng sáng tạo và phát triển những luận điểm, nền tảng của chủ nghĩa Mác - Lê nin vào điều kiện Việt Nam, hình thành “bản sắc” Việt Nam về tư duy lý luận thông qua kế thừa có chọn lọc tinh hoa trí tuệ của dân tộc và sức mạnh của thời đại.

Nghị quyết 01 của Bộ Chính trị ra đời chỉ ba tháng sau khi M. S. Gorbachov tuyên bố giải thể Liên bang Xôviết (ngày 25-12-1991). Thời điểm ấy rất cần sự nhạy bén khoa học và bản lĩnh chính trị của Đảng trong việc nhận diện thực trạng tư duy lý luận và vạch ra những định hướng chiến lược nhằm khẳng định giá trị của chủ nghĩa Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Do đó, những vấn đề được thể hiện trong Nghị quyết có tính chiến đấu lắn tính khoa học sâu sắc, mở ra khả năng phát triển tư duy lý luận trong điều kiện phức tạp và đầy mâu thuẫn của đất nước sau cơn địa chấn chính trị do sự sụp đổ của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô gây ra.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn coi trọng vai trò của lý luận. Tư duy lý luận của Đảng Cộng sản Việt Nam hình thành từ thực tiễn đấu tranh cách mạng của nhân dân ta, từ những kinh nghiệm và

bài học của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, từ những trải nghiệm bi hùng của lịch sử dựng nước và giữ nước của ông cha ta, từ chiều sâu của bản sắc văn hóa dân tộc, được cô đọng, kết tinh trong đường lối cách mạng của Đảng suốt hơn 80 năm qua, trở thành kim chỉ nam, thành định hướng phát triển của dân tộc trong thời đại mới.

Bốn phương châm lớn, chín hướng nghiên cứu lớn và sáu biện pháp, được Nghị quyết 01 của Bộ Chính trị nêu ra, trên cơ sở kế thừa và làm rõ nội dung Nghị quyết Đại hội lần thứ VII và *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*, cho đến nay vẫn tiếp tục gợi mở cho các nhà lý luận trong việc tổng kết thực tiễn, xác lập những luận cứ khoa học cho quá trình hoạch định chiến lược, đường lối phát triển đất nước trong thế giới mở, nhưng hết sức phức tạp hiện nay.

Như Nghị quyết 01 của Bộ Chính trị đã nêu, phát triển tư duy lý luận không chỉ là công việc của những người trực tiếp làm công tác lý luận, mà là công việc của Đảng, của tất cả những ai tha thiết với sự nghiệp xây dựng một nước Việt Nam vững mạnh và phồn vinh. Để phát triển tư duy lý luận, cần xây dựng đội ngũ làm công tác lý luận có năng lực chuyên môn cao và tâm huyết, đồng thời tạo nên sự liên kết giữa công tác lý luận và hoạt động thực tiễn, giữa khoa học xã hội và khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật.